

Notitie

Samen Gemeente Zijn

Maart 2010

Ter inzage gelegd voor de gemeentevergadering van woensdagavond 14 april 2010, 20.00 uur.

Inhoudsopgave

Verslag van de bijeenkomsten van de leden van de werkgroep: <i>Samen Gemeente Zijn in Best, Oirschot en de Beerzen</i>	2
Bijlage I: Voorstel voor beleid (vastgesteld in KR vergadering 28-01-2010)	6
Bijlage 2: Onderhoud met mevr. Nel de Jong d.d. 10 maart 2010.....	8

Verslag van de bijeenkomsten van de leden van de werkgroep: *Samen Gemeente Zijn in Best, Oirschot en de Beerzen*

Bijeenkomsten gehouden op maandag 1, dinsdag 9, en maandag 15 maart 2010, op de Johannes Verleunstraat 20 in Best.

Aanwezig:

Jan Erica, Henk Hendriksen, Willemien Jansen, Martin Kroon, Jaap Tanja (m.u.v. 15 maart) en Lenny van Tilborg.

Opmerking: in de tweede en derde vergadering is het verslag van de eerste vergadering verder aangepast, aangevuld, concreter gemaakt. Tijdens de laatste bijeenkomst is dit verslag definitief vastgesteld.

Henk legt nog eens uit dat het verslag van de bijeenkomst op 8 december jl. (het basisdocument, bijlage I), in de vergadering van de Kerkenraad van januari jl., genomen is als uitgangspunt voor haar beleid m.b.t. het samen gemeente zijn. De werkgroep heeft als opdracht dit basisstuk nader uit te werken en te concretiseren. Henk vat samen wat de hoofdpunten zijn, waar we over zullen spreken:

1. Het betreft hier een **pijdossier**, zowel voor de mensen in Oirschot, als voor de mensen in Best. Laten we dit vooral onderkennen met elkaar.
2. samen gemeente zijn is meer dan samen eredienst vieren. Toch zal de **eredienst** een centrale plaats in nemen in het geheel.
3. het **kerkgebouw in Oirschot** moet goed gebruikt worden.
4. serieus kijken naar de **praktische problemen**.

EREDIENSTEN

In het basisdocument staat: "Voor wat betreft de eredienst: **Alle erediensten gezamenlijk houden, hetzij in Oirschot, hetzij in Best**. Hierbij moet een bepaalde verdeelsleutel worden ontwikkeld, waarbij een minimaal aantal diensten per jaar in Oirschot vastgesteld wordt". Voor het jaar 2010 zijn al drastisch veel meer gezamenlijke diensten gepland dan het jaar daarvoor. Dit heeft te maken met het besluit dat de KR vorig jaar genomen heeft, om in het geval de eigen predikant een vrije zondag heeft, een gezamenlijke dienst te houden met één gastpredikant.

Martin licht toe, dat hij weliswaar last heeft van de verdeling in de gemeente, met ons mee wil denken over de praktische problemen die e.e.a. met zich mee brengt, maar dat hij geen beslissende stem wil hebben in de verdeelsleutel die vastgesteld moet worden.

Hoe komen we tot een goede verdeelsleutel?

1. Kijkend naar het karakter van de diensten, beslissen welke diensten typisch in Oirschot of Best gehouden kunnen worden
2. Ook praktische overwegingen meenemen. Denk bijv. aan de verwarmingskosten in de winter in Oirschot (de kachel moet al een dag van te voren aan, om 1 uur warm te kunnen stoken); de aanloop van toeristen in de zomer in Oirschot, of minder goed bezochte diensten rondom sommige schoolvakanties.

Juist omdat het hier om een pijndossier gaat, is het van belang dit veranderingsproces helder en duidelijk te communiceren met de gemeente en met goede argumenten uit te leggen waarom bepaalde beslissingen worden genomen. De mensen hebben ervaren dat er meer gezamenlijke diensten zijn en voelen de pijn nu al. In het kerkblad van april a.s. dient hierover een informatief stuk te worden geschreven.

Concreet:

Vieringen die o.i. specifiek in Oirschot plaats zouden moeten vinden:

- de viering op oudejaarsavond;
- één avondviering in de stille week (Witte Donderdag of Goede Vrijdag);
- één late kerstnachtviering (om 23.00 uur). De viering met de jeugd (om 19.00 uur in Best), zou meer gepromoot moeten worden, ook bij opa's en oma's en Oirschottenaren. Door de kerstnachtdienst later te houden, worden daar dan minder mensen verwacht, waardoor deze toch in Oirschot plaats kan vinden.
- diensten die minder goed bezocht worden, doordat zij plaats vinden aan het begin en/of einde van de krokusvakantie of herfstvakantie. In deze perioden zijn velen niet aanwezig.

Wanneer wordt nagedacht over het houden van gezamenlijke diensten op verschillende locaties, is het niet verstandig dit om de week op een andere plaats te doen, maar zou juist gekozen kunnen worden voor het houden van vieringen in één gebouw gedurende een bepaalde periode. Gezien de hoge stookkosten in de wintermaanden, ligt het voor de hand gedurende deze tijd de vieringen in de kerk in Best te houden. In de zomermaanden (juli en augustus), wanneer vele toeristen naar Oirschot en omgeving trekken, zou de zondagse viering in het Boterkerkje (voorheen Mariakerkje), gehouden kunnen worden. De afgelopen drie jaar (2007,2008,2009) is in de zomervakantie gekozen voor het schema: Oirschot, Best, 3x Oirschot, Best, Oirschot. Voor 2010 is hiervan afgeweken en vinden alle gezamenlijke diensten vanaf 30 mei tot en met 5 september om en om in Best en Oirschot plaats. Voor het afbakenen van bepaalde perioden waarin onafgebroken diensten worden gehouden in een bepaalde plaats, kan ook gekozen worden op grond van liturgische thema's die aan de orde zijn. Zo kan de adventtijd en de daarop aansluitende kerstperiode,

als een geheel worden beschouwd, waarin onafgebroken diensten worden gehouden op één locatie (m.u.v. de Kerstnachtviering). Het zelfde geldt voor de vastentijd en Pasen en de aanloop naar Pinksteren toe. Het Pinksterfeest zelf is bij uitstek een gelegenheid de oecumene in Oirschot en Spoordonk te bezegelen met één gezamenlijke viering in Spoordonk, zoals deze nu al jaren gehouden wordt.

Wanneer alle diensten gezamenlijk plaats vinden, is het van belang ook uniformiteit te krijgen in de aanvangstijd van alle vieringen. De werkgroep stelt voor alle vieringen op zondagochtend om 10.00 uur te laten beginnen. Momenteel wordt in Oirschot al zo links en rechts geïnformeerd bij mensen die problemen zouden hebben met dit vervroegde tijdstip, en de gesprekken hierover verlopen positief.

Er zal een voorbeeld preekrooster worden gemaakt voor 2011, zodat we kunnen zien wat de praktische uitwerking is van deze nieuwe ideeën.

GEBRUIK KERKGEBOUW IN OIRSCHOT

Op welke manier kan de kerk in Oirschot, anders dan de viering op zondagochtend, nog meer gebruikt worden?

- te denken valt aan vespervieringen (bijv. 1x per maand op zondagavond), meditatieve vieringen of avondgebeden (nog te organiseren), eventueel ook in samenwerking met de Rooms-katholieken in Oirschot en Spoordonk.
- de Taakgroep Vorming en Toerusting denkt er over na aparte avonden te organiseren in Oirschot, terwijl praktisch informatieve avonden beter in Best gehouden kunnen worden.
- In Nuenen wordt de Vincent van Gogh kerk ook gebruikt voor bijv. vioolconcerten, kamerorkesten, koren, e.d. Henk Hendriksen en Jan Erica gaan deze week hier naar informeren. Het verslag hiervan vind u in bijlage III. De werkgroep denkt erover ook in deze richting activiteiten te ontplooiën
- momenteel wordt het gebouw opgenomen in de rondleidingen van de VVV in Oirschot; op zondagmiddag in de zomermaanden is het kerkje open voor toeristen.
- Ook wordt af en toe door derden gebruik gemaakt van het kerkgebouw in Oirschot om hier te kunnen trouwen. Om extra gelden te generen zou dit meer kunnen worden promoot.
- In het algemeen lijkt het verstandig iemand te vragen de PR voor het kerkgebouw in Oirschot op zich te nemen.

Vraag: zijn er mogelijkheden het gebouw onder te brengen in een Stichting en zo andere/meerdere geldstromen te genereren?

PRAKTISCHE PROBLEMEN

Mogelijke praktische problemen worden voorzien op het terrein van: kindernevendienst (KND)/ kinderkerk, pastoraat, financiën, vervoer en de faciliteiten in Oirschot.

Kindernevendienst (KND)/kinderkerk

De laatste tijd is er steeds meer samenwerking tussen Oirschot en Best. Beide groepen werken echter met andere systemen (Kind op Zondag (in Best) en Bonnefooi (in Oirschot)). In Oirschot is nauwelijks ruimte om KND of kinderkerk te houden; hiervoor wordt gebruik gemaakt van het pastoraal centrum op de Nieuwstraat. Martin zal knelpunten met de leiding van de KND spreken.

Pastoraat

Om mensen zo veel mogelijk binnen boord te houden in dit pijndossier, is het noodzakelijk goed en zorgvuldig met de gemeente te communiceren. In het kerkblad van april zal een eerste toelichting/ uiteenzetting worden gegeven.

Financiën

In het basisdocument wordt gesproken over veranderingen die kunnen plaats vinden m.b.t. kerkbezoek en financiën. Hierbij wordt opgemerkt dat financiële consequenties niet alleen liggen op het terrein van de collecten (en dus gekoppeld zijn aan het kerkbezoek), maar voor het grootste deel te maken hebben met de vaste kerkelijke bijdragen (actie kerkbalans). Ook hier geldt dat communicatie met de gemeente van groot belang is. We hebben een positief verhaal naar de mensen toe en staan niet met onze rug tegen de muur. Vanuit die positie moet het mogelijk zijn ook de gemeente mee te krijgen in onze plannen.

Vervoer

Daar waar vervoer een probleem zou kunnen vormen voor mensen, moet naar oplossingen worden gezocht. Eigenlijk zou bij elke kerkelijke activiteit een opmerking geplaatst moeten worden dat mogelijk voor vervoer gezorgd kan worden. In dit verband zal met Alef Schippers (voorzitter Diaconale Raad) contact worden gezocht.

Faciliteiten van het kerkgebouw in Oirschot.

Wanneer gedacht wordt aan het binnenhalen van activiteiten in de kerk in Oirschot, waardoor meer mensen in het gebouw zullen komen, zal ook overwogen moeten worden de beperkte sanitaire voorzieningen en eventuele cateringmogelijkheden van het gebouw aan te passen.

--0--

Bijlage I: Voorstel voor beleid (vastgesteld in KR vergadering 28-01-2010)

Het Moderamen heeft in haar vergadering van 5 november 2009 opdracht gegeven de samengevatte opmerkingen uit de wijkavonden, met het thema

'Samen gemeente zijn in Best, Oirschot en de Beerzen'

te vertalen naar een **voorstel voor beleid** en dit voorstel opnieuw in te brengen in haar vergadering in januari 2010.

Op 8 december zijn hiertoe bij elkaar geweest:

Henk Hendriksen, Martin Kroon, Jaap Tanja en Willemien Jansen.

Verslag van deze bijeenkomst:

Opmerking vooraf: de opkomst van de 3 wijkavonden die in oktober jl. in de kerk in Oirschot en in Best zijn gehouden, bestond in totaal uit 23 gemeenteleden en 11 kerkenraadleden, waarvan er 4 ambtshalve elke avond aanwezig waren.

In het verslag van de wijkavonden lezen we vele, vaak tegenstrijdige opmerkingen, variërend van weerstand tegen elke vorm van verandering, tot het omarmen van vernieuwing. Om beleid te kunnen maken, is op de eerste plaats visie nodig. Visie op de manier waarop wij samen kerk willen zijn. Het Moderamen en de Kerkenraad moeten hier het voortouw in nemen.

Visie/Uitgangspunt :

Samen kerk zijn is een houding, een zich bewustzijn van mensen, dat wij, al komen we uit een uitgestrekt gebied, toch als leden van één kerkgemeente, met elkaar verbonden zijn. Samen kerk zijn gaat om veel meer dan alleen de eredienst. Denk aan gezamenlijke activiteiten zoals koor, cantorij, leerhuis, V&T en andere groepen waarin men elkaar ontmoet. Echter, **de gezamenlijke wekelijkse eredienst is wel de belangrijkste plaats van ontmoeting**. Van daaruit ontstaat een algehele samenhang van de kerkelijke gemeente en kan één gemeenschap worden gevormd. (Mission Statement).

Einddoel:

Voor wat betreft de eredienst: Alle erediensten gezamenlijk houden, hetzij in Oirschot, hetzij in Best. Hierbij moet een bepaalde verdeelsleutel worden ontwikkeld, waarbij een minimaal aantal diensten per jaar in Oirschot vastgesteld wordt.

Voor wat betreft de andere activiteiten:

- nadenken over het houden van activiteiten op verschillende plaatsen;
- gebouw in Oirschot ook op andere manieren (laten) gebruiken (bijv. vespervieringen, uitvoeringen);
- nadenken over een andere beheersstructuur met betrekking tot de kerk in Oirschot. Als monument kan het wellicht ondergebracht worden in een Stichting. Dit kan financieel ook weer armslag geven.

Motivatie:

We willen staan voor onze visie van samen gemeente zijn en wij kunnen en willen ons niet alleen laten leiden door 'onderbuikgevoelens' die bij mensen leven. De pijn zit aan twee kanten, in Oirschot, maar zeker ook in Best. Van Oirschot is bekend, dat een groep mensen daar niets heeft met de kerk in Best, maar ook omgekeerd is er in Best een groep mensen, die niets heeft met kerkgang in Oirschot. Pastoraal zullen deze groepen aandacht nodig hebben. Een ingrijpende verandering vergt aan twee kanten offers. Het rooster van 2010 is daar al een voorbeeld van. Het beleiduitgangspunt dat er bij twee gastpredikanten nog slechts één gezamenlijke dienst wordt gehouden, heeft er al toe geleid dat volgend jaar (2010) slechts 12 x twee maal op een zondag dienst wordt gehouden. De rest van de diensten wordt gezamenlijk gehouden. Dit betekent dat kerkgangers er mee geconfronteerd worden dat regelmatig een gebouw, hetzij in Best, hetzij in Oirschot, gesloten zal zijn.

Inventarisatie van mogelijke problemen:

- Er is een verschil tussen kindernevendienst en kinderkerk; ook de mogelijkheden in Oirschot om kinderen op te vangen, zijn beperkter. Regelmatig zijn er in Oirschot mensen (gemengd gehuwden) die hun kinderen naar de kinderkerk brengen, zelf niet naar de kerk gaan en de kinderen later weer ophalen. Vinden diensten in Best plaats, dan missen we deze groep.
- Pastoraal gezien kan dit nieuwe beleid, van alleen nog gezamenlijke diensten, bij mensen onvrede oproepen; we moeten er op bedacht zijn, signalen goed op te vangen.
- Het is mogelijk dat bij aanvang van dit nieuwe beleid, een en ander consequenties kan hebben voor het kerkbezoek.
- Op dit moment is niet te overzien of en hoe e.e.a. financiële consequenties heeft; verwacht wordt dat deze verschillen per saldo marginaal zullen zijn.
- Andere manieren bedenken waarop het gebouw in Oirschot beter benut kan worden: vespervieringen, concerten, kerkenraadvergaderingen, gemeenteavonden, e.d.
- Nadenken over beheersstructuur gebouw Oirschot.

Slotconclusie

Ondanks het feit dat wij ons bewust zijn van de mogelijke eventuele problemen die we tegen zullen komen bij ons streven om alle diensten gezamenlijk te houden, zijn aanwezig van mening dat het houden van alleen gezamenlijke vieringen uiteindelijk het samen kerk zijn, het gevoel van samen één gemeente zijn, zal bevorderen. Het samen gemeente zijn, dat is waar wij voor staan.

--o--

Bijlage 2: Onderhoud met mevr. Nel de Jong d.d. 10 maart 2010.

Aanwezig: Nel de Jong - secr. Protestantse Gemeente Nuenen (PGN)
Henk Hendriksen - voorzitter Kerkenraad Best, Oirschot en de Beerzen
Jan Erica - kerkrentmeester Best, Oirschot en de Beerzen

Inleiding:

In de werkgroep "Samen een gemeente zijn" is de wens ontstaan te onderzoeken of de kerk in Oirschot niet een ruimere opzet van activiteiten zou kunnen krijgen. In Nuenen heeft men in die zin al 10 jaar ervaring met het Van Gogh kerkje. Derhalve was het raadzaam met de PGN in gesprek te gaan. Het Van Gogh kerkje is evenals de kerk in Oirschot een rijksmonument.

Stichting:

Indien men de opzet van de kerk wil veranderen en gebruik van subsidies wil maken is het noodzakelijk de structuur te wijzigen en de kerk onder te brengen in een stichting. Dit betekent de spelregels vast te leggen in statuten en huishoudelijk reglement. Een model hiervoor is verkrijgbaar bij de PKN te Utrecht. De doelstelling zou dan bijvoorbeeld zijn het beheren en onderhouden van de kerk en het verhuren van de kerk voor passende gelegenheden. In Nuenen is de kerkelijke gemeente wel eigenaar van het kerkje gebleven.

Organisatie van de stichting:

Deze bestaat uit minimaal 5 en maximaal uit 7 leden.

Activiteiten kerk:

In Nuenen wordt de kerk gebruikt voor:

- kerkdiensten
- trouwdiensten
- burgerlijke huwelijksvoltrekkingen
- kleine concerten
- thema-avonden
- diapresentaties
- vergaderingen
- tentoonstellingen

NB: men heeft de uitvaarten geschrapt met het oog op grote toeloop in relatie naar het geringe volume van de kerk.

Subsidies:

Mevr. de Jong toonde ons een boekwerk met de aanwezige fondsen, waar eventueel een beroep op kan worden gedaan. Dit boek zal door ons ook aangevraagd worden.

Catering:

Er wordt bij bijeenkomsten op kleine schaal koffie, thee, limonade en wijn geschonken.